

Bruxelles, 30.1.2019.
COM(2019) 69 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

Izuzeće Središnje banke Ujedinjene Kraljevine („Bank of England”) na temelju Uredbe o tržištima financijskih instrumenata (MiFIR)

1. UVOD

Uredba o tržištima financijskih instrumenata (dalje u tekstu: MiFIR)¹ i Direktiva o tržištima financijskih instrumenata (MiFID II)² objavljene su u Službenom listu 12. lipnja 2014., stupile su na snagu 2. srpnja 2014. i primjenjuju se od 3. siječnja 2018.

MiFID-om II/MiFIR-om uvodi se tržišna struktura kojom se nastoji osigurati da se trgovanje, prema potrebi, odvija na uređenim platformama i da je transparentno kako bi se osiguralo učinkovito i pošteno formiranje cijena.

Unutar tog okvira MiFIR-om se odobrava izuzeće od zahtjeva za transparentnost prije i poslije trgovanja u pogledu nevladinih financijskih instrumenata u slučaju transakcija u kojima je druga ugovorna strana član Europskog sustava središnjih banaka (ESSB) i ako je transakcija započeta u okviru provođenja monetarne politike, devizne politike i politike financijske stabilnosti koju je taj član ESSB-a pravno ovlašten slijediti i ako je taj član prethodno obavijestio drugu ugovornu stranu da je transakcija izuzeta. Nadalje, MiFIR-om se Komisija ovlašćuje da proširi područje primjene ovog izuzeća na središnje banke trećih zemalja ako su ispunjeni preduvjeti.

U tu je svrhu Europska komisija naručila vanjsku studiju Centra za europske političke studije (CEPS) i Sveučilišta u Bologni pod nazivom „Exemptions for third-country central banks and other entities under the Market Abuse Regulation (MAR) and the Market in Financial Instrument Regulation (MiFIR)” („Izuzeća za središnje banke trećih zemalja i druge subjekte na temelju Uredbe o zlouporabi tržišta (MAR) i Uredbe o tržištima financijskih instrumenata (MiFIR)” (dalje u tekstu: „studija”)³. Studija se temelji na anketi i analizi podataka. U njoj su analizirana pravila o transparentnosti prije i poslije trgovanja koja se primjenjuju kada središnje banke trećih zemalja trguju nevladinih financijskim instrumentima te opseg u kojem te središnje banke trguju tim instrumentima u Uniji.

2. PRAVNA OSNOVA IZVJEŠĆA: ČLANAK 1. STAVAK 9. MiFIR-a

Članak 1. stavak 6. MiFIR-a sadržava izuzeće od pravila o transparentnosti prije i poslije trgovanja za transakcije u kojima je druga ugovorna strana član Europskog sustava središnjih banaka (ESSB) i ako je transakcija započeta u okviru provođenja monetarne politike, devizne politike i politike financijske stabilnosti koju je taj član ESSB-a pravno ovlašten slijediti i kada je taj član prethodno obavijestio drugu ugovornu stranu da je transakcija izuzeta.

Nadalje, člankom 1. stavkom 9. MiFIR-a Komisiji se dodjeljuju sljedeće ovlasti: „[...] donošenja delegiranih akata u skladu s člankom 50. kako bi proširila područje primjene stavka 6. na druge središnje banke.

¹ Uredba (EU) br. 600/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištima financijskih instrumenata i izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 173, 12.6.2014., str. 84.).

² Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU (SL L 173, 12.6.2014.).

³ <https://www.ceps.eu/publications/study-exemptions-third-country-central-banks-and-debt-management-offices-under-mifir>

U tu svrhu, Komisija do 1. lipnja 2015. podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću u kojemu ocjenjuje tretman transakcija od strane središnjih banaka trećih zemalja što za potrebe ovog stavka uključuje Banku za međunarodne namire. Izvješće uključuje analizu njihovih statutarних zadaća i volumene njihovog trgovanja u Uniji. U izvješću se:

(a) navode odredbe koje se primjenjuju na relevantne treće zemlje u vezi s regulatornim objavljivanjem transakcija središnjih banaka, uključujući transakcije koje su članovi ESSB-a izvršili u tim trećim zemljama; i

(b) ocjenjuje mogući učinak koji bi zahtjevi za regulatorno objavljivanje u Uniji mogli imati na transakcije središnjih banaka iz trećih zemalja.

Ako se u izvješću zaključi da je izuzeće iz stavka 6. nužno u pogledu transakcija u kojima je druga ugovorna strana središnja banka iz treće zemlje koja provodi monetarnu politiku, deviznu politiku i operacije financijske stabilnosti, Komisija utvrđuje da se to izuzeće primjenjuje na predmetnu središnju banku iz treće zemlje.”

Komisija je u svojem izvješću⁴ donesenom 9. lipnja 2017. zaključila da je primjereno odobriti izuzeće od zahtjeva za transparentnost prije i poslije trgovanja iz MiFIR-a u skladu s člankom 1. stavkom 9. MiFIR-a središnjim bankama trećih zemalja u sljedećim jurisdikcijama: Australija, Brazil, Kanada, Posebno upravno područje Hong Kong, Indija, Japan, Meksiko, Singapur, Republika Koreja, Švicarska, Turska i Sjedinjene Američke Države te Banka za međunarodne namire. Delegiranom uredbom (EU) 2017/1799, donesenom 14. lipnja 2017., središnjim bankama iz navedenih trećih zemalja odobreno je izuzeće od zahtjeva za transparentnost prije i poslije trgovanja iz MiFIR-a u skladu s člankom 1. stavkom 9. MiFIR-a.

Komisija istodobno ocjenjuje primjerenost odobravanja izuzeća od zahtjeva za transparentnost prije i poslije trgovanja iz MiFIR-a u skladu s člankom 1. stavkom 9. MiFIR-a Narodnoj banci Kine. U okviru stručne skupine Europskog odbora za vrijednosne papire provedeno je savjetovanje s državama članicama o nacrtu izvješća i nacrtu Delegirane uredbe.

Središnja banka Ujedinjene Kraljevine nije uzeta u obzir u prethodno navedenom izvješću i delegiranoj uredbi zbog njezina statusa središnje banke države članice EU-a. Međutim, s obzirom na predstojeću promjenu statusa Ujedinjene Kraljevine u treću zemlju sada je primjereno Europskom parlamentu i Vijeću podnijeti izvješće u skladu s člankom 1. stavkom 9. MiFIR-a u kojem se analizira primjerenost širenja područja primjene izuzeća od zahtjeva za transparentnost iz MiFIR-a na Središnju banku Ujedinjene Kraljevine.

3. ANALIZA STANJA U POGLEDU SREDIŠNJE BANKE UJEDINJENE KRALJEVINE (BANK OF ENGLAND)

Kriteriji procjene

Mandat predviđen člankom 1. stavkom 9. MiFIR-a (analiza utvrđenih jurisdikcija) temelji se na dva ključna kriterija i oba su od presudne važnosti za procjenu Komisije:

⁴ COM(2017) 298 final

- a. Odredbe koje se primjenjuju na relevantne treće zemlje u vezi s regulatornim objavljivanjem transakcija središnjih banaka, uključujući transakcije koje je član ESSB-a izvršio u tim trećim zemljama. To uključuje sustav transparentnosti tržišta koji se primjenjuje na transakcije središnjih banaka („transparentnost tržišta”) i /ili transparentnost okvira poslovanja središnje banke („transparentnost poslovanja”); i
- b. Mogući učinak koji bi zahtjevi za regulatorno objavljivanje u Uniji mogli imati na transakcije središnjih banaka iz trećih zemalja. U tom se kontekstu ocjenjuje volumen transakcija koje je izvršila središnja banka s drugim ugovornim stranama u EU-a ili s financijskim instrumentima uvrštenima u EU-u.

Ispunjavanje tih dvaju kriterija smatralo se ključnim za potrebe ocjenjivanja jer su njima obuhvaćeni čimbenici iz članka 1. stavka 9. MiFIR-a. U tom pogledu „transparentnost tržišta” odnosi se na transparentnost povezanu s transakcijom koja se odnosi na određene vrijednosne papire, dok se „transparentnost poslovanja” odnosi na opća pravila transparentnosti koja se primjenjuju na poslovanje središnje banke. Uzimajući u obzir ciljeve i područje primjene MiFIR-a, analiza regulatornih zahtjeva povezanih s transparentnošću tržišta za transakcije i transparentnošću okvira poslovanja smatrala se stoga nužnom za ocjenjivanje primjerenosti odobravanja izuzeća središnjim bankama trećih zemalja u skladu s člankom 1. stavkom 9. točkom (a) MIFIR-a. Nadalje, volumen transakcija između središnje banke relevantne treće zemlje i EU-a važan je kao pokazatelj mogućeg učinka koji bi zahtjevi za regulatorno objavljivanje u Uniji mogli imati na transakcije središnje banke treće zemlje u skladu s člankom 1. stavkom 9. točkom (b) MIFIR-a.

Nadalje, uzimajući u obzir zahtjeve i ciljeve iz MiFIR-a, razmotreni su i sljedeći kriteriji:

- i. postojanje postupka obavješćivanja kojim središnja banka treće zemlje obavješćuje drugu ugovornu stranu iz EU-a da je transakcija izuzeta;
- ii. sposobnost središnje banke treće zemlje da razlikuje transakcije izvršene za potrebe provođenja ključnih politika utvrđenih MiFIR-om od transakcija izvršenih isključivo za potrebe ulaganja; i
- iii. postojanje sličnog izuzeća dostupnog središnjim bankama trećih zemalja u nadležnosti koja se ocjenjuje.

Prethodno navedeni dodatni kriteriji ocjenjivali su se uzimajući u obzir zahtjeve i ciljeve iz MiFIR-a. Konkretno, u okviru procjene razmatralo se ima li središnja banka treće zemlje uspostavljen postupak za obavješćivanje svoje druge ugovorne strane u EU-u o tome da je transakcija izuzeta. U skladu s MiFIR-om izuzeća iz članka 1. stavka 6. MIFIR-a ne mogu se odobriti središnjim bankama kad izvršavaju transakcije isključivo za potrebe ulaganja. Stoga se u okviru procjene razmatralo razlikuju li središnje banke trećih zemalja transakcije koje se izvršavaju u regulatorne svrhe od onih koje se izvršavaju za potrebe ulaganja. Konačno, u svjetlu tržišnog učinka zahtjeva za objavljivanje i njegovih mogućih posljedica na učinkovitost monetarne politike, ocjenjuje se dostupnost zakonskog izuzeća za središnje banke koje trguju na mjestima trgovanja u trećim zemljama.

Detaljan opis kriterija naveden je u studiji CEPS-a.

Sažetak analize Središnje banke Ujedinjene Kraljevine („Bank of England”)

Komisija je zaključila da Središnja banka Ujedinjene Kraljevine ima pravni okvir koji omogućuje dostatnu razinu transparentnosti⁵. Nadalje, aktivnost trgovanja u EU-u podrijetlom iz Ujedinjene Kraljevine dovoljnog je volumena da bi se za Središnju banku Ujedinjene Kraljevine opravdalo odobravanje izuzeća od zahtjeva za transparentnost prije i poslije trgovanja.

U nastavku je naveden kratak sažetak analize Središnje banke Ujedinjene Kraljevine u odnosu na navedene kriterije.

Glavni kriteriji

Kad je riječ o transparentnosti poslovanja, Središnja banka Ujedinjene Kraljevine s pomoću usluga elektroničkih vijesti dostavlja informacije o stavkama bilance, objavljuje svoje dnevne operacije na otvorenom tržištu i dostavlja skupne podatke o svojim transakcijama nakon njihova izvršenja⁶.

Europska komisija zaprimila je podatke o aktivnostima trgovanja Središnje banke Ujedinjene Kraljevine na financijskim tržištima EU-a i s drugim ugovornim stranama iz EU-a. Volumen trgovanja Središnje banke Ujedinjene Kraljevine s drugim ugovornim stranama iz EU-a velik je.

Dodatni kriteriji

Postoji izuzeće od zahtjeva za transparentnost za inozemne središnje banke koje trguju u Ujedinjenoj Kraljevini.

Središnja banka Ujedinjene Kraljevine može razlikovati transakcije za potrebe provedbe politika od transakcija u ostale svrhe (posebno za potrebe „ulaganja”), koje imaju sporednu ulogu.

Konačno, postoji postupak obavješćivanja drugih ugovornih strana iz EU-a o tome da transakcije ne podliježu obvezi transparentnosti.

⁵ Svrha ovog izvješća nije ocijeniti postoje li u navedenoj jurisdikciji pravila o transparentnosti trgovanja koja se mogu smatrati istovjetnima pravilima koja se primjenjuju na temelju MIFIR-a. Zaključcima iz ovog izvješća ne dovodi se u pitanje takva ocjena.

⁶ Podaci Središnje banke Ujedinjene Kraljevine „Official Rates and Ranges by Maintenance Period” i „Sterling Monetary Framework assets and liabilities by Maintenance Period” dostupni su svaki mjesec od lipnja 2006. Dnevni podaci „Daily Flows – Open Market Operations by Maintenance Period” dostupni su od svibnja 2006. Podaci „Bank of England Asset Purchase Facility” dostupni su svakog tjedna na kraju radnog dana četvrtkom od veljače 2009. do 16. rujna 2016. i na kraju radnog dana srijedom od 22. rujna 2016. Podaci „Bank of England Asset Purchase Facility – Term Funding Scheme” dostupni su od rujna 2016. Podaci se obično objavljuju u ponedjeljak nakon odluke Odbora za monetarnu politiku o interaktivnoj bazi podataka i 21. radnog dana svakoga kalendarskog mjeseca. Podaci „Bank of England Asset Purchase Facility” i „Bank of England Asset Purchase Facility – Term Funding Scheme” ažuriraju se svaki tjedan. Podaci „Bank of England Discount Window Facility lending” objavljuju se svaka tri mjeseca. Dostupni podaci nisu sezonski usklađeni.

Pregled kriterija

Glavni kriteriji	Transparentnost tržišta	visoka
	Transparentnost poslovanja	visoka
	Nužnost	da
Ostali kriteriji	Razlikovanje svrhe transakcija	da
	Postupak obavješćivanja	da
	Izuzeće inozemnih središnjih banaka	[da]
	Vrsta izvršenja	bilateralno (50 – 100 %), mjesta trgovanja (10 – 50 %)
	Izuzeće	da

4. ZAKLJUČCI

Komisija na temelju prikupljenih informacija zaključuje da je primjereno Središnjoj banci Ujedinjene Kraljevine odobriti izuzeće od zahtjeva za transparentnost prije i poslije trgovanja iz MiFIR-a u skladu s člankom 1. stavkom 9. MIFIR-a.

Ovim zaključkom ne dovode se u pitanje moguće promjene u budućnosti uzimajući u obzir nove dokaze koje dostavi Središnja banka Ujedinjene Kraljevine, promjene u zakonodavstvu Ujedinjene Kraljevine ili promijenjene činjenične okolnosti. Ti događaji mogli bi dovesti do potrebe da se preispita popis izuzetih središnjih banaka trećih zemalja.